

Romii: de la infractori din rațiuni “fiziologice” la infractori “în mod tradițional” – declarațiile rasiste continuă în România la cel mai înalt nivel

București, 04.11.2010

Centrul de Resurse Juridice condamnă ferm, ultimele declarații ofensatoare la adresa romilor ale președintelui Traian Băsescu, aflat în vizită oficială de stat și atrage atenția asupra pericolului declarațiilor rasiste la nivel înalt care perpetuează prejudecățile împotriva romilor.

Conform Mediafax¹, cu ocazia vizitei oficiale în Republica Slovenia, în data de 03.11.2010, președintele Traian Băsescu, a declarat, referindu-se la romi, următoarele: "Trebuie să spun un lucru esențial - foarte mulți politicieni importanți fac o confuzie legată de romi. Nu putem vorbi despre toți romii. Cei pe care îi vedem umblând prin Europa sunt romi nomazi care provin din România și din alte țări ale UE. Obiectivul lor cultural e să circule din loc în loc. România are peste un milion de romi integrați, sunt parte a societății românești. Ceea ce nu am reușit e legat de integrarea romilor nomazi. (...) Mai avem o problemă care trebuie spusă și care face dificilă integrarea romilor nomazi - foarte puțini vor să muncească. **Mulți dintre ei, în mod tradițional, trăiesc din ce fură.** Dacă nu vom recunoaște cinstiți și problemele pe care le are etnia însăși, și problemele pe care le avem noi în a cunoaște etnia, nu vom găsi soluția problemei". Referindu-se la inițiativele sale, ca primar al Bucureștilor, de a oferi locuri de muncă romilor ce se așezaseră la marginea orașului, președintele a afirmat: "Nu le-a plăcut și au plecat în altă parte. Sigur, era muncă în conformitate cu pregătirea lor - la salubritate. Deci, problema trebuie privită în ansamblul ei și dacă ne limităm numai la a spune ce trebuie să facem noi dar nu și la **ce trebuie să facă ei**, nu vom rezolva problema"

Afirmațiile președintelui lezează demnitatea romilor și sunt profund discriminatorii. Asocierea etniei cu infraționalitatea este inadmisibilă într-un stat democratic. În istorie, asocierea etniei cu infraționalitatea a dus la holocaustul romilor, inclusiv în România. Un alt mecanism de gândire care a dus la ororile holocaustului a fost și alocarea de vini și responsabilități colective unei etnii sau alteia, la fel cum face președintele când vorbește despre "ce trebuie să facă ei" adică romii, care, nu-i așa, ar trebui pe deasupra să accepte perpetuu încadrarea în muncă la salubritate, în acel proces care se numește "etnicizarea meseriilor" și care altminteri semnalează o societate în care discriminarea se manifestă din plin. Într-un stat de drept, singurele obligații pe care le are cineva sunt de a respecta legile și de a-și plăti taxele, sancțiunile pentru nerespectarea acestor obligații fiind individuale, căci responsabilitatea în fața legii nu poate fi decât individuală.

Dacă Ministrul de Externe Teodor Baconschi asociază etnia cu infraționalitatea pe o explicație de ordinul "naturalului, fiziologicului",² președintele folosește o explicație ce ține de "tradiție". Astfel de afirmații și astfel de filozofii la nivel înalt, rămase nesancționate, nu doar explică ci și legitimează discriminarea romilor de către majoritari. Conform ultimului sondaj de opinie realizat la cererea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, 72,4% dintre locuitorii României sunt de acord cu afirmația "Cei mai mulți romi încalcă legile".³

Nu în ultimul rând, dorim să subliniem faptul că romii care se deplasează în țările Uniunii Europene în căutarea unei vieți mai bune în societăți în care discriminarea împotriva lor se manifestă, poate, mai puțin, nu sunt în niciun caz ceea ce se numește "romi nomazi". Ei sunt, pur și simplu, cetățeni români și europeni de etnie romă care-și exercită dreptul la libertatea de circulație aferentă cetățeniei europene. Ideea de a-i încadra la categoria "nomazi" care trebuie "integrați" respectându-le "obiectivul cultural de a circula din loc în loc", și nu de a vorbi despre cauzele reale ale plecării, este din nou ofensatoare la adresa romilor din România care emigrează din rațiuni de discriminare structurală, exclusiune socială, lipsă de oportunități și sărăcie, unele dintre aceste rațiuni stând și la baza plecării multor cetățeni români de etnie română.

¹ Mediafax.ro, Băsescu: mulți dintre romii nomazi, "în mod tradițional, trăiesc din ceea ce fură", 03.11.2010, disponibil la: <http://www.mediafax.ro/social/basescu-multi-dintre-romii-nomazi-in-mod-traditional-traiesc-din-ce-fura-7689349/> (accesat la 04.11.2010)

² Vezi declarațiile ministrului Baconschi din 11.02.2010, în marginea întâlnirii cu Secretarul de Stat francez Pierre Lellouche. Pentru mai multe detalii, vezi: <http://www.crj.ro/Discurs-diplomatic-cu-continut-rasist-Organizatiile-antidiscriminare-cer-demisia-Ministrului-Baconschi/> (accesat la 03.11.2010)

³ Insomar, Fenomenul discriminării în România - percepții și atitudini, Cercetare realizată la cererea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, 2009, p. 17, disponibil la: <http://www.cncd.org.ro/noutati/Comunicate-de-presa/Sondajul-de-opinie-Fenomenul-discriminarii-in-Romania-perceptii-si-atitudini-in-anul-2009-69/> (accesat la 03.11.2010)

Romii nomazi din România au fost sedentarizați forțat în timpul perioadei comuniste, încât, în acest moment, nu se mai poate vorbi despre fenomenul nomadismului rom în România. Este greu de crezut că președintelui i-a scăpat această realitate socială cunoscută tuturor celor care trăiesc în România. Având însă în vedere că și Ministrul de Externe al României, domnul Teodor Baconschi a avut o conversație cu “un rom în carne și oase” doar la vârsta maturității în calitate de consilier prezidențial, când a constatat că despre romi “poți să spui ce vrei, dar nu că sunt imbecili”,⁴ nimic nu ne-ar mai mira la înalt-reprezentanții statului roman. Ignoranța însă, la acest nivel, este la fel de ofensatoare și discriminatorie.

Dacă președintele nu a făcut declarațiile citate mai sus, relatate de media, așteptăm dezmințiri oficiale.

Pentru informații suplimentare: Delia-Luiza Niță, Manager Program Antidiscriminare, 0729120383, 0728033480

---

⁴ Mediafax.ro, *Baconschi despre romi “poți să spui despre ei ce vrei, dar nu că sunt imbecili”*, 23.02.2010, disponibil la: <http://www.mediafax.ro/social/baconschi-despre-romi-poti-sa-spui-despre-ei-ce-vrei-dar-nu-ca-sunt-imbecili-5600512> (accesat la: 03.11.2010)